J. Myanmar. Acad. Arts Sci. 2018 **Vol. XVI. No. 6B**

နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်

ရွှေရည်မြတ်မွန်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် နေဝင်းမြင့် ဝတ္ထုတိုများမှ လေ့လာတွေ့ရှိသော စကားအသုံးအနှုန်းဟန်ကို ပြုစုထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့တင်ပြရာတွင် ဘာသာဗေဒ၏ ပညာရပ်ခွဲဖြစ်သော ရေးဟန်ပညာနှင့် ဘာသာစကားဟန်တို့ကို အခြေခံ၍ ဘာသာဗေဒ အဆင့်တစ်ဆင့်ဖြစ်သော စကားလုံးအဆင့်ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ စကားလုံးအဆင့်တွင် စကားအသုံးအနှုန်းတို့ကို မည်သို့ အသုံးပြုရေးဖွဲ့ထားကြောင်း ခွဲခြားသရုပ်ဖော်၍ သာဓကပြ ဝတ္ထုစာသားများဖြင့် ဖော်ထုတ် တင်ပြထားပါသည်။ ထို့နောက် စာရေးသူ၏ ဝတ္ထုတိုများကို သရုပ်ဖော် ပီပြင်စေသော ဘာသာစကားဟန်၏ ထူးခြားမှုနှင့် တန်ဖိုးတို့ကို အကဲဖြတ်နိုင်စေရန် စိစစ်တင်ပြထားပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ – ***ရေးဟန်ပညာ၊ ဘာသာစကားဟန်၊ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်။***

နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် "နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်" လေ့လာချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းကို ပြုစုနိုင်ရန်အတွက် စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့်၏ ဆယ်နှစ်ကြိုးဝတ္ထုတိုများ (၂၀၀၉)၊ အိမ်ကလေး ၁၆ လုံး (၂၀၀၇)၊ ရေသွန်မြစ် ဝတ္ထုတိုများ (၂၀၁၀)၊ ပုစဉ်းရင်ကွဲဝတ္ထုတိုစုစည်းမှု (၂၀၁၁)၊ ဗျိုင်းမည်းနှင့် အခြား ဝတ္ထုတိုများ (၂၀၁၃) ဟူသော ဝတ္ထုတိုစာအုပ်များကို အလေ့လာခံအဖြစ် ထား၍ တင်ပြပြုစုပါသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်ကို မူတည်၍ မည်သို့သော စကားလုံးများကို အသုံးပြုလျက် ဝတ္ထုတိုအဖြစ် ပုံဖော်ဖန်တီးထားခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သာဓကများဖြင့် ထုတ်နုတ်တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

"နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်" ဟူသော စာတမ်းကို တင်သွင်းရသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဝတ္ထုတို စာပေအဖွဲ့ပုံစံတို့တွင် ဝတ္ထုစာရေးဆရာတို့၏ ပင်ကိုဟန်အရ မိမိတို့၏ဝတ္ထုကို သရုပ်ဖော်ပီပြင်အောင် မည်သို့သော စကား အသုံးအနှုန်းဟန်တို့ဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားကြောင်း စိတ်ဝင်စားသဖြင့် တင်ပြပြုစုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

---

* ဒေါ်၊ နည်းပြ၊ မြန်မာဘာသာဌာန၊ ရန်ကုန်နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်

၁။ စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တအကျဉ်း

စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးဝင်းမြင့် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၆)ရက်နေ့တွင် အဖ ဦးဘရွှေနှင့် အမိ ဒေါ်သိန်းတို့မှ ဖွားမြင်သည်။ မွေးဖွားရာဇာတိမှာ မကွေးတိုင်း၊ ပွင့်ဖြူမြို့နယ်၊ ကုန်းဇောင်းကျေးရွာ ဖြစ်သည်။

ကုန်းဇောင်းကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်းတွင် ပဉ္စမတန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တိုင်း၊ အင်းစိန်မြို့နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့သည်။ အင်းစိန် အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း၊ အမှတ်(၄)တွင် ဒသမတန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် “ဗျိုင်းမည်းနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ” စာမူဖြင့် စာပေဗိမာန် စာမူဆု ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု) ကို “ဆယ့်နှစ်ကြိုး ဝတ္ထုတိုများ” စာအုပ်ဖြင့် ဆုရရှိခဲ့သည်။ တစ်ဖန် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ဆု)ကို “အိမ်ကလေး ၁၆ လုံး” စာအုပ်ဖြင့် ဆုရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် “ပုစဉ်းရင်ကွဲ၊ ရေသွန်မြစ်၊ မြို့ပြပိုးမွှား၊ တောအလှူ” စသော ဝတ္ထုတိုများစွာတို့ကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဝတ္ထုအချို့ကို ဂျာမန်၊ ဂျပန်၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာများသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း ခံရသည်။ ဝတ္ထုတိုများ၊ အက်ဆေးများ၊ ခရီးသွားဆောင်းပါးများ၊ စာပေဆောင်းပါး များ၊ ဘာသာပြန်ဝတ္ထုရှည်များ စသည့် စာအုပ်ပေါင်းများစွာ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ ဇနီးဖြစ်သူ စာရေးဆရာမ ခင်ခင်ထူး၊ သမီးဖြစ်သူ ဖွေးဖွေးနေဝင်းမြင့် တို့နှင့်အတူ မန္တလေးမြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိပြီး စာရေးခြင်း အတတ်ပညာဖြင့် ဘဝ ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။

၂။ ရေးဟန်ပညာ၏အဓိပ္ပာယ်

“ရေးဟန်” ဆိုသည်မှာ စာတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားရာ၌ “ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ရေးသည်” ဟူသော ရေးသားပုံကို ခေါ်ပါသည်။ စကားပြောရာမှာလည်း ရေးဟန် ရှိသည်။ စာရေးရာမှာလည်း ဟန်ရှိသည်။ ပြောဟန်နှင့်ရေးဟန်ဟု ခွဲခြားခေါ်နိုင် သည်။[၁] ဘာသာစကားပြောဆိုသူ၏ လေယူလေသိမ်း၊ အဖြတ်အရပ် စသော အချက် များကြောင့် ပြောဟန် ကွဲပြားသွားသကဲ့သို့ စကားအသုံးအနှုန်း၊ ဝါကျအချိတ်အဆက်

[၁] ခင်မင်၊ မောင် (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၁။

နှင့် လေသံတို့ကြောင့်လည်း ရေးဟန် ကွဲပြားသွားသည်။ ထို့ကြောင့် အပြောစကားကို လေ့လာခြင်းသည် ပြောဟန်ဖြစ်၍ အရေးအသားကို လေ့လာခြင်းသည် ရေးဟန် ဖြစ်ပါသည်။

လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးသည် လူသားဟူသော သတ်မှတ်ချက် တူညီသော်လည်း မျက်နှာသွင်ပြင်၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ လုပ်ရှားမှု အမူအရာတို့သည် မတူညီကြပေ။ ထို့ကြောင့် ဘာသာစကား တစ်ခုတည်းကိုပင် ပြောဆိုအသုံးပြုနေကြသော်လည်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကွာခြားမှု ရှိခြင်းမှာ မလွဲမသွေ လက်ခံရမည့်အချက် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့၏ ဘာသာစကားဟန်နှင့် အရေးအသားဟန်တို့၏ မတူညီသော အချက်များကို လေ့လာသော ပညာရပ်သည် "ရေးဟန်ပညာ" ဟု သတ်မှတ်ကြပါသည်။

စာရေးဆရာတို့၏ ဝတ္ထုကိုဖြစ်စေ၊ ကဗျာကိုဖြစ်စေ လေ့လာကြည့်လျှင် ထိုစာပေတို့၌ စာရေးဆရာတို့၏ ပင်ကိုဟန်များ ထင်ဟပ်နေပါသည်။ စာရေးဆရာ၏ ပင်ကိုစာအရေးအသားတို့ကို စိစစ်လေ့လာသည့် ပညာရပ်ကို ရေးဟန်ပညာဟု ခေါ်သည်။ စာတစ်ပုဒ်ကို လေ့လာသည့်အခါတွင် "ဘာကို ဘယ်လိုရေးသနည်း" ဟူသော စကားသံ၊ စကားအသုံးအနှုန်း၊ ပုဒ်များ၊ ဝါကျများဖြင့် ချိတ်ဆက်ဖွဲ့စည်း ထားမှု အဆင့်ဆင့်ကို ရေးဟန်က လေ့လာပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် စာပေ အရေး အဖွဲ့များရှိ ဘာသာစကား ရွေးချယ်အသုံးပြုပုံများကို လေ့လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ရေးဟန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာဇေယျက –

> "ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ရေးသားထားသော စာဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင်ထားခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ ဘာသာပြန်မှု လောက်ပင်ဖြစ်စေ လူပြုသောကြောင့် လူ၏ ဩဇာအရသာသည် စာပေါ်၌ ထင်လျက် ရှိလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တီထွင် ထားသော စာ၌မူကား စာရေးသူ၏စိတ်ကူး၊ စာရေးသူ၏အကြံ၊ စာရေးသူ၏အမြင်များသည် စာလုံးတိုင်း၊ စာလုံးတိုင်း၌ ဝင်နေ သောကြောင့် စာရေးဆရာသည် စာဖြစ်၍ နေလေသည်။"[၁]

ဟူ၍ ရှင်းပြထားသည်။

ဆရာ မောင်ခင်မင် (ဓနုဖြူ)ကလည်း –

> "စာရေးသူကိုယ်တိုင် ပင်ကိုဟန်ရှိစေကာမူ စာရေးသူတစ်ဦး၏ အရေးအသားသည်ပင် သူ့ရည်ရွယ်ချက်၊ သူရေးသည့် အကြောင်း

---

[၁] ဇေယျ၊ ၁၉၆၂၊ ၁၁၀။

> အရာ၊ သူ့စာဖတ်ပရိသတ် စသည့် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ထောက်ချင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သူ့စေတနာအပေါ် မူတည်၍ ဟန်အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနိုင်ပါသည်။"[၁]

ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရေးဟန်ပညာသည် စာရေးသူ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သိသော မြင်သောစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ခံစားမှုတို့ပေါင်းစပ်ကာ စာရေးသူ၏ အရွှတ္တ သွင်ပြင်တစ်ရပ်ကို ပုံဖော်ပြမှုပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ ပုံဖော်ပြမှုကို အခြေခံ၍ ဘာသာစကား အသုံးပြုပုံများကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။

> "တစ်ယောက်၏ ပြောဟန်သည် ကျန်တစ်ယောက်နှင့် မတူသကဲ့သို့၊ တစ်ဦး၏ ရေးဟန်သည်လည်း အခြားတစ်ဦး၏ ရေးဟန်နှင့် ကွာခြားလေ့ ရှိသည်။ ထိုခြားနားမှုသည်ပင် "ဟန်" ဖြစ်ပြီး၊ ထိုခြားနားမှုကို လေ့လာသည့် ပညာရပ်ကို "ရေးဟန်ပညာ" ဟု သတ်မှတ်သည်။"[၂]

ထို့ပြင် ဒေးဗစ်ခရစ်စတယ်၏ ဘာသာဗေဒအဘိဓာန်တွင်–

> "ပြောဟန် ရေးဟန်ပညာသည် ဘာသာဗေဒခေတ်၏ ပညာရပ်ခွဲ ဖြစ်ပြီး ဘာသာစကား၏ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ထူးခြားမှုများကို လေ့လာပါသည်။ အထူးသဖြင့် လူတစ်ဦးချင်း လူ့တစ်ဖွဲ့ချင်း တို့၏ ရွေးချယ်သုံးနှုန်းခြင်းဟူသည့် ဘာသာစကားအသုံးပြုမှုကို ရေတွက်လေ့လာရပါသည်။"[၃]

ဟု ရေးသားထားပါသည်။

ရေးဟန်ပညာ၏ လေ့လာမှုနယ်ပယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ "ဂျက်ဖရီဖင့်"က–

> "ရေးဟန်ပညာသည် ဘာသာဗေဒနည်းစနစ်များကို အသုံးပြု၍ ဘာသာစကား အသုံးပြုဟန်ကို လေ့လာသည့် ပညာရပ် ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားဖြင့် ပြောဆို ဆက်သွယ်ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် အမျိုးမျိုးကို လိုက်၍ စကားအသုံးအနှုန်းနှင့်

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၁၉၉၄၊ ၂၉၁။

[၂] နွယ်နီတင်၊ မ၊ ၂၀၀၉၊ ၁။

[၃] Crystal, 2000, ….

> ဝါကျဖွဲ့ပုံတို့တွင် ရွေးချယ်သုံးနှုန်းမှုရှိရာ ထိုရွေးချယ်သုံးနှုန်းမှုသည် "ဟန်" ဖြစ်ပြီး၊ ဘာသာစကား၌ မရှိမဖြစ်ပါဝင်နေလေ့ရှိသည်။ အစဉ်အလာအားဖြင့် "ဟန်လေ့လာမှု"ကို စာပေဝေဖန်ရေး၌ တွေ့ရလေ့ရှိသော်လည်း ဘာသာဗေဒ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ စာပေလေ့လာမှုကို စနစ်တကျ ပြုလုပ်လာနိုင်သည်။ စာပေသုံး ဘာသာစကားအတွက်သာမက စာပေလက်ရာမဟုတ်သည့် "ငွေရှင်းပြေစာ၊ မော်တော်ကား၊ လက်စွဲစာအုပ်၊ တရားစာ စသည်တို့၏ "ဟန်" ကိုပါ လေ့လာကြသည်။"[၁]

ဟု ဖွင့်ဆိုပါသည်။

ပြင်သစ်စာရေးဆရာကြီး "ဘူဖွန်" ကမူ–

> "ရေးဟန်ဟူသည် ရေးသူကိုယ်တိုင်ပင် ဖြစ်တော့သည်။"[၂]

ဟု အနက်ဖွင့်ဆိုပါသည်။

ရေးဟန်ကို လေ့လာရာတွင် ရှုထောင့်(၃)ခုမှ လေ့လာကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ–

(၁) စာရေးသူ၏ရှုထောင့်

(၂) စာဖတ်သူ၏ရှုထောင့်

(၃) စာသားရှုထောင့်

ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင် စာသားရှုထောင့်မှနေ၍ ဘာသာစကားဟန်ကို လေ့လာခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဝတ္ထုတိုစာသားများ၏ စကားသံ၊ စကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျတို့ကို အထူးပြု ချဉ်းကပ်လေ့လာပါမည်။ ဤသည်မှာ ဘာသာစကားလေ့လာမှု၏ အခြေခံအကျဆုံး နည်းနာဟုဆိုနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် ရေးဟန်ပညာသည် စာရေးသူတစ်ဦး၏ ပင်ကိုဟန်ဖြစ်သော ဘာသာစကား ရေးသားဖော်ပြချက်တို့မှတစ်ဆင့် ဘာသာစကား အသုံးပြုမှုတို့ကို သိပွံနည်းကျ စိစစ်လေ့လာမှုမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် ဘာသာစကားတစ်ခု၌ တွေ့ရှိရသည့် စကားသံ၊ စကားလုံး၊ ပုဒ်၊ ဝါကျတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်ထားမှုနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှုများ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုသို့ ဘာသာစကား အသုံးပြုမှု

---

[၁] Finch, 2000, 189.

[၂] Buffon.

နည်းစနစ်တို့ကို အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိစစ်လိုက်ခြင်းဖြင့် စာတစ်ပုဒ်၏ ရေးဟန်၊ စာရေးဆရာ၏ ပင်ကိုဟန်နှင့် စာရေးသားမှု အတတ်ပညာတို့ကိုပါ သိရှိနားလည်စေနိုင်သည့် ပညာရပ်နည်းနာ ဖြစ်သည်။

၃။ နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်

စာပေအဖွဲ့ဟူသည် စာရေးသူ၏ စိတ်ခံစားမှုတို့ကို ပုံဖော်ဖန်တီးထားသော အရေးအသားများ ဖြစ်သည်။ ထိုအရေးအသား သို့မဟုတ် ဟန်ကို စိစစ်လေ့လာခြင်းသည် စာရေးသူ၏ဟန်ကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။ စာပေများကို ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုစာပေထဲမှ ဘာသာစကားကို လေ့လာခြင်းသည် စာရေးသူအသုံးပြုသော ဘာသာစကား၏တန်ဖိုးကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟန်ဗေဒသဘောအရ ဘာသာစကားဟန်ကို စိစစ်လေ့လာရာတွင် ဘာသာဗေဒ အဆင့်အတိုင်း အဆင့်ဆင့် လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကား လေ့လာမှုတွင် စကားလုံးအဆင့်[၁] သည် အခြေခံကျသော အဆင့်တစ်ဆင့် ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားသည် စကားလုံးများက စုစည်းထားခြင်းဖြစ်ရာ ထိုမှ ပုဒ်၊ ဝါကျ စသည်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် ရောက်ရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် စကားလုံးအဆင့်ကို ဦးစွာ စိစစ်လေ့လာပါသည်။ စကားလုံးအဆင့်တွင်မူ စကားလုံးဖွဲ့စည်းပုံ စကားလုံးတွဲစပ်ပုံ၊ စကားလုံးအမျိုးအစားနှင့် စကားလုံးရုပ်သွင်တို့ကို စိစစ်လေ့လာရပါသည်။

စကားလုံးဖွဲ့ပုံကို လေ့လာသည့်အခါ နာမ်၊ ကြိယာ အထူးပြုစကားလုံးများဟူ၍ ခွဲခြား စိစစ်လေ့လာသွားမည့်အပြင် စကားလုံးများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်မှုများ၊ တွဲစပ်အသုံးပြုပုံနည်းများနှင့် စကားအသုံးအနှုန်းများကြောင့် မည်မျှ အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်သွားစေကြောင်းတို့ကို လေ့လာပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်းဟန်သည် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိသာထင်ရှားစေသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာရေးသူအသုံးပြုသော စကားလုံးအမျိုးအစားများသည် ဝတ္ထုအတွင်းရှိ စာရေးသူ၏ ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မည်သို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေကြောင်းကိုလည်း စိစစ်တင်ပြပါသည်။

စကားလုံး အသုံးအနှုန်းကောင်းလျှင် စာပေတန်ဖိုး မြင့်တက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် စကားလုံးများကို စိစစ်ခွဲခြားသရုပ်ဖော်ပြီး ထိုစကားလုံးများကို သုံးနှုန်းလိုက်သည့်အတွက် မည်သို့ကောင်းမွန်သော စကားအသုံးအနှုန်းများ ဖြစ်လာသည်ကို

[၁] morphological level

သိနိုင်သည်။ ဘာသာစကား အသုံးပြုမှုသည် စာတစ်ပုဒ်အပေါ် မည်သို့မည်မျှ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေကြောင်း၊ အကျိုးသက်ရောက်မှု အားကောင်းလာစေကြောင်း၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် တာသွားစေကြောင်းတို့ကို လေ့လာခြင်းကိုပင် ဘာသာစကားဟန်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဘာသာစကားထဲမှ ဟန်ကို ဖော်ထုတ်၍ စာပေအာနိသင်၊ စာပေ အရည်အသွေး မည်သို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာသည်ကို စိစစ်လေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါ သည်။ သို့ပါ၍ စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုများတွင် တွေ့ရသော စကားလုံး များကို ထုတ်နုတ်စိစစ်၍ စာရေးသူ၏ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်များ၊ စကား သုံးနှုန်းဟန် လိုက်ဖက်ဆီလျော်မှု ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရေးဟန်အရည်အသွေး ထက်မြက်မှု ရှိကြောင်းတို့ကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၃၊၁။ အမျိုးအစားအရ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်

စကားအသုံးအနှုန်းဟန်သည် ဝေါဟာရအစုအဝေးတို့ကို စိစစ်၍ မည်သို့သော စကားလုံးများ ရွေးချယ်သုံးနှုန်းသည်ကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤတွင် စကားလုံး အမျိုးအစားများစွာ ရှိပါသည်။ ထိုစကားလုံး အမျိုးအစားများအနက်မှ စာရေးသူ အများဆုံး အသုံးပြုသော စကားလုံးတို့ကို စိစစ်၍ ခွဲခြားခြင်းမည် ဖြစ်ပါသည်။

နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများကို လေ့လာကြည့်သည့်အခါ အကြောင်းအရာနှင့် လိုက်ဖက်ဆီလျော်သော စကားလုံးများကို စနစ်တကျ ရွေးချယ်အသုံးပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဤတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံး၊ အကောင် အထည်ပြစကားလုံးနှင့် သဘောပြစကားလုံး၊ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေ အနေပြစကားလုံးတို့ကို စိစစ်လေ့လာထားကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၃၊၁၊၁။ အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံး

မြန်မာဘာသာစကားတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံး ဟူ၍ စကားလုံး အမျိုးအစားနှစ်မျိုး ရှိသည်။ ယင်းတို့ကို စကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရ၍ "အနက်ပြစကားလုံး"၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် ထင်ထင်ရှားရှား မရှိသော်လည်း ဝါကျအတွင်းရှိစကားလုံး တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်မှု သဒ္ဒါတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သည့် "အသုံးပြစကားလုံး" ဟု ခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် အနက်ပြစကားလုံးကို "စကားလုံးပြည့်" ဟုလည်းကောင်း၊ အသုံးပြစကားလုံးကို "ဗလာစကားလုံး" ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ပါသည်။ အနက်ပြစကားလုံး/စကားလုံးပြည့် များသည် အစဉ်အမြဲ တိုးပွားနေတတ်သော သဘောရှိ၍ "အပွင့်အမျိုးအစား

စကားလုံး” ဖြစ်သည်။ အသုံးပြစကားလုံး/ဗလာစကားလုံးများသည် အသစ်တိုးပွားရန် မလွယ်သောကြောင့် “အပိတ်အမျိုးအစား စကားလုံး” ဖြစ်သည်။

အနက်ပြစကားလုံးများသည် လူမှုကိစ္စအမျိုးမျိုးကို ရည်ညွှန်းခေါ်ဝေါ်သော စကားလုံးများ ဖြစ်သည်။ လူမှုကိစ္စဟူသည် သက်ရှိသက်မဲ့များ၊ စိတ်ခံစားမှုကို ရည်ညွှန်းသော စကားလုံးများ၊ အရာဝတ္ထုတို့၏ ပုံပန်းသွင်ပြင်နှင့် အာရုံခံစားမှုကို ဖော်ပြသော စကားလုံးများစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

အသုံးပြစကားလုံးများသည် အနက်အဓိပ္ပာယ်မရှိဘဲ ဝါကျထဲရှိ စကားလုံး သို့မဟုတ် အနက်ပြစကားလုံးတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မည်သို့ ချိတ်ဆက်မှုရှိကြောင်းကို ဖော်ပြသည့် သဒ္ဒါတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သော စကားလုံးဖြစ်သည်။ အပြော စကားတွင် အသုံးပြုသော “ရဲ့၊ နဲ့၊ လို့၊ မှာ၊ တဲ့၊ တယ်” စသည့် စကားလုံးမျိုး၊ အရေးအသားတွင် အသုံးပြုသော “၏၊ နှင့်၊ ၍၊ ၌၊ သော၊ သည်” စသည့် စကားလုံးမျိုး ဖြစ်ကြပါသည်။ အသုံးပြစကားလုံးများသည် အသစ်တိုးပွားရန် ခက်ခဲသည့်အပြင် အရေအတွက်လည်း အလွန်နည်းပါးပါသည်။

ဘာသာဗေဒသဘောအရ အနက်ပြစကားလုံးများကို နာမ်၊ ကြိယာစသည်ဖြင့် ခွဲခြားလေ့လာမှုပြုသော်လည်း ဟန်ဗေဒမှာမူ ထိုသို့မဟုတ်ပေ။ စကားလုံးများ၏ နာမ်အသုံး၊ ကြိယာအသုံးတို့ကို ခွဲခြားပြီး ဘာသာစကား အသုံးပြုသူ (သို့မဟုတ်) စာရေးသူ၏ ရွေးချယ်မှု၊ အသုံးကွဲပြားမှု စသည့်ဟန်တို့ကို လေ့လာပါသည်။ ဤတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံးတို့ကို လေ့လာခြင်းဖြင့်လည်း စာရေးသူ၏ အာဘော်၊ ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို အကဲခတ်သိရှိနိုင်ပေသည်။

စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်သည် ဝတ္ထုတိုအကြောင်းအရာ၊ ကာလဒေသ နောက်ခံ အခြေအနေနှင့် ဇာတ်ဆောင်တို့၏ သွင်ပြင်အမူအရာတို့ကို သဘာဝကျကျ သရုပ်ဖော် ပြသမှု ကောင်းမွန်သည်။ ဤသည်ကို–

“မျက်နှာတစ်ခုလုံးမှာ ချွေးစက်တွေ တလက်လက် ထလို့။
နှုတ်ခမ်းတွေက စကားမပြောခင်ကတောင် တလှုပ်လှုပ်နဲ့။”[၁]

(ရိုက်ချက်)

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၉၆။

"ဒါကိုပဲ သူများအလှူမှာ ကုသိုလ်ယူတဲ့သဘောနဲ့ ဝိုင်းဝန်းကူညီကြတဲ့သဘောပဲ။"[၁]

(ကျောက်အိုးကွဲ)

"နှစ်ပေါင်းလေးဆယ် အတွင်းမှာ သူအမှတ်တရ အရှိဆုံးမှာ သူဆယ်တန်းကျောင်းသားဘဝက ပထမဆုံး ရေးခဲ့သော စာမူကလေး ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရခြင်း ဖြစ်သည်။"[၂]

(အရောင်မဲ့မဲ့ ခိုင့ကြက်တစ်ကောင်)

"ကုန်းဇောင်းမှာတော့ ထူးဆန်းတဲ့ ခလေ့လို့ပဲ ခေါ်မလား"[၃]

(ကျောက်အိုးကွဲ)

"သည်လမ်းမှာ အလုပဆုံးက ထနောင်းပင်ကြီးတွေပါ။"[၄]

(ကြော်ငြာလှည်း)

"တစ်နေ့လုံးမှ ခွက် ၃၀ မပြည့်ဘူးဆိုတဲ့ ဆိုင်ကလေး"[၅]

(နက်စ်ကော်ဖီ)

"ဘောဂချောင်မှာတော့ သူလည်း တေးသံရှင် ဘောဂချောင် သာဒွန်း ပေါ့လေ။"[၆]

(သာဒွန်း)

"သည်လိုပဲ သဘောထားရတော့တာပေါ့လေ"[၇]

(သာဒွန်း)

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၅၇။
[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၁၄။
[၃] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၅၇။
[၄] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၁၅၆။
[၅] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၂၆။
[၆] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၉၆။
[၇] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၈၃။

> "စကားပြောရင်တော့လည်း ပညာတတ် တစ်ယောက်လို့ ပြောတတ်တော့ မသိတဲ့လူတွေက ပညာတော်တော်တတ်တယ်လို့ ထင်ရတယ်။"[၁]
>
> (သင်းခွေချပ်)
>
> "ချွေးသီးချွေးပေါက်များ သီးထနေသော သန်းညွှန့်မျက်နှာကိုသာ ငေးကြည့်နေမိသည်။"[၂]
>
> (ငှက်ဆိုး)
>
> "တစ်ခါတစ်လေ တစ်ခါက ကော်ဖီမှုန့် ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ အနည်းအကျဉ်းက လွဲရင် ကော်ဖီမှုန့်ပါလို့ ပြောဖို့ တောင် ခက်သလောက် အခြေအနေမျိုး" [၃]
>
> (နက်စ်ကော်ဖီ)
>
> "စောင်းလျှပင်တောကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခိုက်လာသော လေတိုးသံ တရှဲရှဲက ညကို ပိုမိုချောက်ချားစေသည်"[၄]
>
> (ပွဲသွားကြည့်မယ်)
>
> "မှောင်ကြီးမည်းမည်းတွင် သိမ်အိုကြီးသည် ခပ်စောင်းစောင်း ရပ်လျက်။ ကြယ်ရောင် ဖျော့ဖျော့တွင် ချောက်ချားဖွယ်ပင် ကောင်းသည်။"[၅]
>
> (ပွဲသွားကြည့်မယ်)

အထက်ပါ ဝါကျများ၏ နာမ်စကားလုံးများကို လေ့လာပါက "မျက်နှာ၊ ချွေးစက်၊ နှုတ်ခမ်း၊ စကား၊ အလှူ၊ ကုသိုလ်၊ အမှတ်တရ၊ ကျောင်းသား၊ ဘဝ၊ စာမူ၊ ကုန်းဖောင်း၊ လမ်း၊ ထနောင်းပင်၊ ခွက်၊ ဆိုင်၊ ဘောဂချောင်၊ တေးသံရှင်၊ သာဒ္ဒန်း၊ သဘောထား၊ ပညာ၊ ကော်ဖီမှုန့်၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ အခြေအနေ၊ သန်းညွှန့်" စသည် တို့သည် အနက်ပြစကားလုံးများ ဖြစ်သည်။ တစ်ဦးဆိုင်နာမ်အနေဖြင့် "ကုန်းဖောင်း၊

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၁၄၆။
[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၂၇။
[၃] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၂၇။
[၄] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၁၂၉။
[၅] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၁၊ ၁၂၆။

သာဒွန်း၊ သန်းညွန့်” တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အများဆိုင်နာမ်အနေဖြင့် “မျက်နှာ၊ ချွေးစက်၊ နှုတ်ခမ်း၊ အလှူ၊ စာမူ၊ လမ်း၊ ထနောင်းပင်၊ ခွက်၊ ဆိုင်၊ ဘောဂချောင်၊ တေးသံရှင်၊ ကော်ဖီမှုန့်” တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ္တဇနာမ်အနေဖြင့် “စကား၊ ကုသိုလ်၊ အမှတ်တရ၊ ဘဝ၊ သဘောထား၊ ပညာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ အခြေအနေ” တို့ကို လည်းကောင်း တွေ့ရသည်။ ကြိယာစကားလုံးများကို လေ့လာသည့်အခါ “ထ၊ ပြော၊ ယူ၊ ဝိုင်းဝန်း၊ ကူညီ၊ ပုံနှိပ်၊ ဖော်ပြ၊ ထူးဆန်း၊ ခေါ်၊ လုပ၊ ပြည့်၊ ခက်၊ ဖြတ်သန်း၊ တိုက်ခိုက်၊ ချောက်ချား၊ စောင်း၊ ရပ်” စသည့် အနက်ပြစကားလုံးများကို တွေ့ရ သည်။ ထိုကြိယာစကားလုံးများတွင် “ထ၊ ပြော၊ ယူ၊ ခေါ်၊ စောင်း၊ ရပ်” တို့သည် လုံးချင်းကြိယာအသုံးများ ဖြစ်၍ “ဝိုင်းဝန်း၊ ကူညီ၊ ပုံနှိပ်၊ ဖော်ပြ၊ ထူးဆန်း၊ လုပ၊ ဖြတ်သန်း၊ တိုက်ခိုက်၊ ချောက်ချား” တို့သည် လုံးတွဲကြိယာများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတို့ အနက် “ထ၊ ပြော၊ ယူ၊ ခေါ်၊ စောင်း၊ ရပ်၊ ဝိုင်းဝန်း၊ ကူညီ၊ ပုံနှိပ်၊ ဖော်ပြ၊ ဖြတ်သန်း၊ တိုက်ခိုက်” တို့သည် ပြုခြင်းပြကြိယာ ဖြစ်၍ “ထူးဆန်း၊ ပြည့်၊ လုပ၊ ခက်၊ ချောက်ချား” တို့သည် ဖြစ်ခြင်းပြကြိယာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့်သည် အပြောစကားဟန်ဖြင့် စာရေးသားသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤအသုံးပြု စကားလုံးများဖြစ်သော “မှာ၊ လို့၊ က၊ တဲ့၊ တော့၊ တောင်၊ မှ၊ ပေါ့လေ၊ ပဲ၊ ရင်၊ မျိုး” ဟူသော အသုံးများအရ သိနိုင်သည်။ “လို့၊ တဲ့၊ တော့၊ တောင်၊ ပေါ့လေ၊ ပဲ၊ ရင်၊ မျိုး” စသည်တို့သည် အပြောသုံးစကားများ ဖြစ်သည်။ “မှာ၊ က၊ မှ” တို့သည် အရေးသုံးစကားများ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အသုံးပြစကားလုံးများကို စိစစ်ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် နေဝင်းမြင့်၏ ဘာသာစကားသုံးဟန်သည် အပြောသုံးဟန်ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။

နေဝင်းမြင့်သည် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံးများကို ဆီလျော်စွာ တွဲစပ် သုံးနှုန်းတတ်သူဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ အနက်ပြစကားလုံးများကို ပေါ်လွင် စေသော အသုံးပြစကားလုံးများကို အပြောဟန်ဖြင့် သုံး၍ ရေးသားလေ့ ရှိပါသည်။

၃၊၁၊၂။ အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့်သဘောပြစကားလုံး

“အကောင်အထည်ပြစကားလုံး” ဟူသည် အကောင်အထည် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် အရောင်အသွေး အရွယ်ပမာဏ စသည်တို့ကို ပုံဖော်သော စကားလုံးများကို ခေါ်ပါ သည်။ “သဘောပြစကားလုံး” ဟူသည် ဒြပ်မဲ့သဘောများ၊ အခြေအနေများ၊ ခံစားချက်များ စသည်ဖြင့် အကောင်အထည် မရှိသော သဘောများကို ရည်ညွှန်း ဖော်ပြသော စကားလုံးများကို ခေါ်ပါသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ပြစကားလုံး

များနှင့် သဘောပြစကားလုံးများဖြင့် ဖန်တီးရေးသားသည့်အခါ အကြောင်းအရာ၊ အဖြစ်အပျက် မြင်ကွင်းတို့သည် ပုံရိပ်ထင်၍ မြင်သာလာကြောင်း သိရှိရသည်။[၁]

စာရေးသူတို့သည် မိမိတို့ ဖော်ပြရေးသားလိုသော အကြောင်းအရာကို စကားလုံးများဖြင့် စာဖွဲ့ကြရာတွင် ခံစားမှုကို အသက်ဝင်အောင် ရေးဖွဲ့ရာ၌လည်းကောင်း၊ အတွေးပုံရိပ်ကို မြင်သာအောင် ပုံဖော်ရာ၌လည်းကောင်း အကောင်အထည်ပြစကားလုံးများနှင့် သဘောပြစကားလုံးများကို လိုက်ဖက်ရာ ယှဉ်တွဲသရုပ်ဖော် ရေးသားလေ့ ရှိကြပါသည်။ ဤတွင် နေဝင်းမြင့်၏ စကားလုံးသုံးနှုန်းဟန်များကို စိစစ်၍ အကောင်အထည်ပြစကားလုံးများနှင့် သဘောပြစကားလုံးများကို လေ့လာတင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

> "မိဘက သားသမီးကို ခြံဝန်းထဲက မထွက်စေဘဲ အဖီကလေး
> ချနေစေခြင်းသည်ပင် မေတ္တာအိမ် ဆောက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်"[၂]
>
> (အိမ်ကလေး ၁)

အထက်ဖော်ပြပါဝါကျသည် မိဘတို့၏ မေတ္တာတရားနှင့် မြန်မာ့ဓလေ့တစ်ခုကို ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ "မိဘ၊ သားသမီး၊ ခြံဝန်း၊ အဖီ၊ အိမ်" တို့သည် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးများ ဖြစ်ကြ၍ "မေတ္တာ"သည် သဘောပြစကားလုံးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ စာရေးသူသည် "မေတ္တာအိမ်" ဟူ၍ နာမ်နှစ်ခု ပေါင်းထားသည့် ပေါင်းစပ်နာမ်ကို အသုံးပြုထားပါသည်။ "မေတ္တာ" ဟူသည့် သဘောပြစကားလုံးတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မြင်သာလာစေရန် "အိမ်" ဟူသော တိုင်းဆနှိုင်းပြရန် ပမာဏထုထည်ခန့်မှန်းနိုင်သော အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့် ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းထားပါသည်။ မိဘတို့၏ မေတ္တာတရား ကြီးမားခိုင်ခံ့မှု၊ အေးမြသော ခိုလှုံရာ အရိပ်အာဝါသဖြစ်မှုတို့ကို ပိုမိုထင်ရှားလာစေပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးသီးသန့် သုံးခြင်းထက် သဘောပြစကားလုံးများနှင့် ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းခြင်းက စာဟန်ကို ပို၍ လေးနက်ပီပြင်လာစေပါသည်။

> "မြစ်လေတသွေးသွေးထဲမှာ ရေငွေ့တွေ ပါသည်။ စစ်ကိုင်းမင်းဝံ
> တောင်တန်းကိုဖြတ်၊ ဧရာဝတီမြစ်ပြင်ကို ကျော်လာသည့်လေက

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင်(ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၆၇။

[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၈။

> ကျွန်တော်တို့ အခန်းထဲမှာ စွန့်ကြဲခြင်း၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ မညှင်းဆဲခြင်း အားဖြင့် ဝန်းဝန်း စေ့စေ့ ရှိနေတတ်သည်။”[၁]
>
> (အိမ်ကလေး ၁၀)

အထက်ပါဝါကျတွင် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့် သဘောပြစကားလုံးတို့ကို တွဲဖက် သုံးနှုန်းထားဟန်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ပြင်၏ မြင်ကွင်းသရုပ်ကို “မြစ်လေ၊ ရေငွေ့၊ စစ်ကိုင်း မင်းဝံတောင်တန်း၊ ဧရာဝတီမြစ်ပြင်၊ အခန်း” ဟူသော အကောင်အထည်ပြ နာမ်စကားလုံးများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုနာမ်စကားလုံးကို ပေါ်လွင်စေရန် “ဖြတ်၊ ကျော်”ဟု လှုပ်ရှားမှုပါသည့် အကောင်အထည်ပြကြိယာ စကားလုံးများဖြင့် သုံးနှုန်းကာ မြစ်လေ၏ တိုက်ခတ်လာသည့် ပုံစံကို မြင်ယောင်လာစေသည်။ ထို့မျှမက “စွန့်ကြဲခြင်း၊ ဖြောင့်မတ်ခြင်း၊ မညှင်းဆဲခြင်း” ဟူသော သဘောပြစကားလုံးများကို “ဝန်းဝန်းစေ့စေ့ ရှိနေတတ်သည်”ဟူသော အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးများဖြင့် အဆုံးသတ် ဖော်ပြထားခြင်းကြောင့် မြစ်လေ၏ အေးမြငြိမ်းချမ်းစွာ တိုက်ခတ်နေသော ခံစားမှုကို ပိုမိုထင်ရှားလာစေပါသည်။

> “ရွံ့နွံ့တို့ဖြင့် လိမ်းကျံသော ကမ်းရိုးတန်းသည် မှုန်မှေးသော ဆည်းဆာ၏အောက်ဝယ် လွမ်းမောဖွယ်ရာ လဲလျောင်းလျက်ရှိသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ရေသည် ညိုညစ်ညစ် အရောင်ကို ဆိုးလျက်။ ပျောင်းနွဲ့သော အပျိုမသို့ ရှိသည်။ လတ်ဆတ်သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်လေကား ညင်းနွဲ့နွဲ့”[၂]
>
> (ရွှေချိုင့်စံဟိုကျွန်းက နေယွန်းလျှင် ပြန်ခဲ့ပါ)

ဧရာဝတီမြစ်ပြင်နှင့် ကမ်းရိုးတန်းအလှတို့ကို တင်ပြရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ မြစ်ရေပြင်နှင့် ကမ်းရိုးတန်း၏ သဏ္ဌာန်နှင့်အလှတို့ကို “လိမ်းကျံ၊ လဲလျောင်း၊ မှုန်မှေး၊ ပျောင်းနွဲ့၊ ညင်းနွဲ့နွဲ့” စသည်ဖြင့် အကောင်အထည်ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြသော စကားလုံးများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုစကားလုံးများကြောင့် “ကမ်းရိုးတန်း၊ ဆည်းဆာ၊ မြစ်ရေနှင့်လေ” တို့၏ တည်ရှိနေမှုအသွင်၊ မြင်ကွင်းနှင့် အာရုံခံစားမှုသဘောတို့ကို သက်ဝင်သွားစေသည်။ စာရေးသူ၏ အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးများ ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်စွာ သုံးနှုန်းနိုင်စွမ်း ကောင်းမွန်မှုကြောင့် မြင်ကွင်းသရုပ်ကို နှစ်သက်ဖွယ် တွေ့ရပါသည်။

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၁၁၀။

[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၅၈။

စာရေးဆရာ နေဝင်းမြင့်၏ဟန်ကို လေ့လာရာတွင် အကောင်အထည်ပြ စကားလုံးနှင့် သဘောပြစကားလုံးတို့ကို တစ်လုံးချင်းစီ သီးသန့် သုံးနှုန်းခြင်းထက် ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းတတ်ခြင်း၊ တင်စားခြင်းတို့ဖြင့် ဖော်ကျူးတင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ စာဟန်သည် အပြောသုံးစကား ဖြစ်စေကာမူ ခန့်ညားလေးနက်ပြီး ရှင်းလင်းပြေပြစ်စွာ သုံးနှုန်းတတ်သည့် စကားအသုံးအနှုန်းဟန်ရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

၃၊၁၊၃။ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံး

စကားလုံးများဖြင့် ရည်ညွှန်းဖော်ပြသော အကောင်အထည်များမှာ အချို့က လှုပ်ရှားနေသည်။ အချို့က မလှုပ်ရှားသော အခြေအနေတစ်ခုခုအဖြစ် တည်ရှိနေသည်။ လှုပ်ရှားသော အကောင်အထည်များတွင် အချို့က သွက်သွက်မြန်မြန် လှုပ်ရှားသည်။ အချို့က ဖြေးဖြေးနှေးနှေး လှုပ်ရှားသည်။ ထိုသဘောကို အခြေပြု၍ ရည်ညွှန်းသော စကားလုံးများကိုလည်း လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံးဟူ၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။[၁]

ထို့ကြောင့် ဇာတ်ဆောင်တို့၏ လှုပ်ရှားမှု ဖြစ်ရပ်အခြေအနေကို တင်ပြရာ၌လည်းကောင်း၊ ကာလဒေသဝန်းကျင်ကို သရုပ်ဖော်ရာ၌လည်းကောင်း၊ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးများနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံးများအဖြစ် အသက်သွင်းပုံဖော်ကြပါသည်။

အိမ်ကလေး ၁ ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ဆောင် မလုံးတို့ နေထိုင်ရာ တဲစုကလေးများ မြင်ကွင်းကို–

> "ကျွန်တော်တို့ တိုက်ခန်းပေါ်က သူတို့ရဲ့ တဲကလေးတွေကို ရသလောက် လှမ်းမျှော်ကြည့်တတ်သည်။ အခန်းထဲ လူဝင်နေသလား။ တဲအချင်းချင်း အကူးအသန်း လုပ်နေကြသလား။ သူ့ယောက်ျားလေး ဒါမှမဟုတ် အိမ်ကဟာကကော ဘာလုပ်နေသလဲ။ နွားတွေ နေပူနေသလား။ ဘယ်သူတွေ ဘူးညွှန့်ဆိတ်နေသလဲ။"[၂]
>
> (အိမ်ကလေး ၁)

---

[၁] ခင်မင်၊ မောင် (ဓနုဖြူ)၊ ၂၀၁၁၊ ၇၂။

[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၅။

ဟူ၍ အသေးစိတ် သရုပ်ဖော်ရေးသားထားသည်။ မလုံး၏အကြည့်ကို သရုပ်ဖော်ရာ၌ "ကြည့်"ဟု တစ်လုံးတည်းသုံးလျှင် ရိုးရှင်းလွန်းသည့် အာရုံထင်ဟပ်မှုကို ဖော်ပြသော ကြိယာဖြစ်သဖြင့် "လှမ်းမျှော်" ဟူသော လှုပ်ရှားမှု အမူအရာဖြင့် တွဲဖက်ကာ "လှမ်းမျှော်ကြည့်"ဟု ကြိယာ သုံးလုံးကို ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းထားသောကြောင့် ကြည့်ရှုသည့်အသွင်ကို ပို၍အားကောင်းသွားစေပါသည်။ ထို့နောက် "ဝင်၊ အကူးအသန်းလုပ်" ဟူသော လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးများ သုံးနှုန်းကာ တဲကလေးမှ လူတစ်စုနှင့် လှုပ်ရှားမှုဖြစ်ရပ်ကို ပုံဖော်ပြထားသည်။ ထိုမှ့မက "နေပူနေသလား" ဟူသော အထိအတွေ့ အာရုံပြစကားလုံးများဖြင့်လည်းကောင်း၊ "ဘူးညွန့်ဆိတ်နေသလဲ"ဟူသော အပြုအမူပြစကားလုံးဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်ရပ်အခြေအနေ အသီးသီးကို ပြသထားသည်။

လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံးတို့ကို သူ့နေရာနှင့်သူ ဆီလျော်ရာရာ သုံးနှုန်းပြထားသဖြင့် မြင်ကွင်းကို ပိုမိုထင်ရှားလာစေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

> "အိမ်ကလေး ၇ ဝတ္ထုတွင် ဇာတ်ဆောင်များ၏ ဟင်းချက်ပြုတ်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကို– "ပါလာသည့်ဆန်ထုပ်ကို အောင်သိန်း ဒယ်အိုးထဲ ထည့်၊ မမျိုး ကျောက်စည်ပိုင်းက ရေနှင့်ခပ်ဆေး၊ ထမင်းအိုးတည်။ ကျက်တော့ မထွေး ဆန်ကော ဆန်ခါထဲ ခဏထည့် ပြီးတော့ အောင်ငြိမ်း ဒယ်အိုး ခဏအားပြီဆိုတော့ လစ်ပိုပုလင်းထဲက ဆီကိုဖောက်သွန်၊ ဆီကလေးပွက်တော့ ဆီကလေးသတ်၊ မစိုး၏ ယောက်မနှင့် မွှေ။ သည်အချိန်မှာ မိသားစုက မစိုး၏ လင်ပန်းထဲ ခွဲစရာရှိခွဲ၊ သင်စရာ ဖျင်စရာရှိတာ သင်နှင့် ဖျင်နှင့်"[၁]
>
> (အိမ်ကလေး ၉)

ဟူ၍ ရေးသားထားသည်။ ဤတွင် "ဒယ်အိုးထဲထည့်၊ ရေနှင့် ခပ်ဆေး၊ ဆန်ခါထဲ ခဏထည့်၊ ဆီကိုဖောက်သွန်၊ ယောက်မနှင့်မွှေ၊ ခွဲစရာရှိတာခွဲ၊ သင်နှင့် ဖျင်နှင့်" စသည့် လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးများကို တစ်ဆက်တည်းသုံးနှုန်းထားသည်။ ရိုးရှင်းသော အကြောင်းအရာ ဖြစ်သော်လည်း လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံး အားကောင်းစွာ သုံးနှုန်းထားခြင်းကြောင့် စာဟန်မှာ သွက်လက်လာပြီး ချက်ပြုတ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အသက်ဝင်ထင်ရှားလာစေပါသည်။

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၇၂။

သဘာဝဝန်းကျင်ကို ပုံဖော်ရာ၌–

"ပြာစင်သော မိုးကောင်းကင်ထက်သို့ ဖြောင့်တန်းစွာ ထိုးထွက်နေသော လက်ပံပင်အို မြင်နေရသည်။ ကိုင်းများက အရပ်ရှစ်မျက်နှာသို့ ချောက်ချားဖွယ် ဆင့်တန်းလျက်။ ကြီးမားသော ပါးပျဉ်းမြစ်ဆုံများက ကြက်သီးထဖွယ် ထင်ရသည်"[၁]

(ပွဲသွားကြည့်မယ်)

ဟု ရေးသားထားသည်။ လက်ပံပင်အို၏ အပင်နှင့်အကိုင်း၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို "ဖြောင့်တန်း"၊ "ဆန့်တန်း" ဟု ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဖော်ပြသော ကြိယာစကားလုံးများဖြင့် ပုံဖော်ထားသည်။ "ဖြောင့်"၊ "ဆန့်" ဟု တစ်လုံးတည်း သုံးခြင်းထက် ထိုကြိယာစကားလုံးများနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူဖြစ်သော "တန်း" ဟူသော စကားလုံးဖြင့် ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းလိုက်သည့်အခါ မြင်ကွင်းသရုပ်ကို ပို၍ အားကောင်းသွားစေသည်။ ထို့ပြင် "ကြက်သီးထဖွယ်" ဟု ခံစားမှုပါသော စကားလုံးကြောင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေကို ပိုမိုအသက်ဝင်စေသည်။ လက်ပံပင်အို၏ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော သဏ္ဌာန်သရုပ်ကို ပီပြင်စေသော စကားအသုံးအနှုန်းဟန်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

"အတောင်ကျွတ်ငှက်" ဝတ္ထုတိုတွင်လည်း မေစီ၏ ဝေဒနာခံစားရမှုကို–

"တစ်ကိုယ်လုံး လောင်မြိုက်ကျွမ်းချစ်နေသည်။ အပူရှိန်ကြောင့် ရေငတ်နေသည်။ လည်ချောင်းရိုးတို့ တစ်စစီ ကျိုးပဲ့ငေါထွက်နေပြီဟု ထင်ရသည်။ လည်မျိုပြွန်ဝအတွင်းသို့ တံထွေးပင် ဝင်၍မရချင်တော့။ လည်မျိုတစ်ခုလုံး ထက်မြသော ဓားပါးပါးကလေးဖြင့် မွှန်းထားသလို အက်ကြောင်းရာ မွမွထနေပြီး တံထွေး တဖြည်းဖြည်းချင်း မျိုကြည့်သည်။ ထိထိခိုက်ခိုက်နာကျင်သွားသည်။ ရင်ထဲမှာ မောဟိုက်နေသည်မှာလည်း ပြောစရာပင် မရှိတော့။"

(အတောင်ကျွတ်ငှက်)

"လောင်မြိုက်ကျွမ်းချစ်၊ ကျိုးပဲ့ငေါထွက်၊ ထိထိခိုက်ခိုက် နာကျင်မောဟိုက်" စသည့် လုံးတွဲကြိယာအသုံးများကို ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းသည့်ဟန်ကို တွေ့ရသည်။ ခံစားမှုဝေဒနာကို ကြိယာစကားလုံးများ တွဲ၍ သုံးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာခံစားနေရမှု ဖြစ်ရပ်အခြေအနေကို အားကောင်းသွားစေသည်။

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၃၇။

နေဝင်းမြင့်၏ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြစကားလုံးတို့ကို လေ့လာကြည့်သည့်အခါ ကြိယာစကားလုံးများကို တစ်လုံးတည်း သုံးနှုန်းခြင်းထက် လုံးတွဲကြိယာများ၊ ကြိယာအထူးပြုများ၊ ကြိယာထောက်များဖြင့် သုံးနှုန်းထားကြောင်း တွေ့ရသည်။

> "ကျောက်စားပွဲပေါ်မှာ ဆန့်ဆန့်လျားလျား ငြိမ်သက်နေသော သူမခန္ဓာကိုယ်ကိုတော့ သူမတွေ့နေရသည် အမှန်။"[၁]
>
> (အတောင်ကျွတ်ငှက်)
>
> "မိုးသက်လေတော့ စိမ့်စိမ့်ကလေး တိုက်နေသည်"[၂]
>
> (ဗျိုင်းမည်း)
>
> "ကွင်းပြင် ကျယ်ကျယ်ကြီးထဲက ကုပ်ချိချိ လေးတိုင်စင် တဲကလေးတစ်လုံးကို မြင်နေရသည်။"[၃]
>
> (အတောင်ကျွတ်ငှက်)
>
> "မည်းနက်ပြောင်ချောနေသော ကျောပြင်မှ ချွေးစီးကြောင်း များသည် မြစ်များ၊ ချောင်းများသဖွယ် စီးဆင်းနေဆဲ"[၄]
>
> (ငှက်ဆိုး)
>
> "ညသည် မှောင်မည်း ပိန်းပိတ်နေသည်။"[၅]
>
> (ပွဲသွားကြည့်မယ်)
>
> "ကြမ်းခြောက်ခြောက် နီကြင်ကြင် ဆံစတွေကို လေတဖျပ်ဖျပ် ထိုးနေသည်။"[၆]
>
> (နေရာ)

အထက်ပါဝါကျများတွင် "တွေ့နေရသည်၊ တိုက်နေသည်၊ မြင်နေရသည်၊ စီးဆင်းနေဆဲ၊ ပိန်းပိတ်နေသည်" ဟူသော ကြိယာထောက်အသုံးများ၊ "ဆန့်ဆန့်

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၃၉။
[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၅။
[၃] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၃၆။
[၄] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၂၆။
[၅] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၅။
[၆] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၁၈၆။

လျားလျားငြိမ်သက်၊ စိမ့်စိမ့်ကလေး၊ ကုပ်ချိချိ၊ ကြမ်းခြောက်ခြောက်" ဟူသော လှုပ်ရှားမှု၊ ခံစားမှု၊ အမူအရာတို့ကို သုံးနှုန်းသည့်အခါ ကြိယာစကားလုံးများကို နှစ်ကြိမ်ထပ်သုံးစွဲခြင်း ရွေးချယ်သုံးနှုန်းလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် နေဝင်းမြင့်သည် ကြိယာစကားလုံးများကို သုံးနှုန်းရာ၌ လှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖြစ်ရပ် အခြေအနေတို့ကို မြင်ယောင်လာစေအောင် လုံးတွဲကြိယာများ၊ ကြိယာ အထူးပြုများဖြင့် သုံးနှုန်း ရေးသားတတ်သူဖြစ်ကြောင်းလည်း တွေ့ရသည်။

"ရင်တွေတုန်ကာ လှိုက်မောလာသည်"[၁]

(နေရာ)

"မျက်နှာကို အေးမြစေသော လေတွေ တိုးထိနေသည်။"[၂]

(နေရာ)

"သူ့စိတ်အစဉ်သည် တံတိုင်းဖြိုဖြို၏ ဟိုမှာဘက်တွင် ပြေးလွှား နေသည်။"[၃]

(ပွဲသွားကြည့်မယ်)

"အမေ၏ ပိန်သွယ်သော လက်ချောင်းများက အာရုံကြောများ ပြတ်တောက်နေဟန်"[၄]

(တန်းလျား)

"အဝေးမှာ ဖဲကြိုးစတစ်ချောင်းလို တွန့်လိမ်ခွေခေါက်နေသော ရေစီးကြောင်း ...."[၅]

(နေရာ)

"အတက်တုန်းက တွန်းထိုးလုယက်ရောင်းသော သူကလေးတွေ ပြန်ဆင်းလာတော့ ...."[၆]

(နေရာ)

---

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၁။
[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၁။
[၃] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၁၂၆။
[၄] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၃၊ ၈၇။
[၅] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၇။
[၆] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၇။

"လမ်းသည် အကောက်အကွေ့မဲ့ ဖြောင့်တန်းရှင်းလင်းနေသည်။"[၁]

(နေရာ)

"မြင်ကွင်း၏ အနားသတ်မျဉ်းကြောင်းသည် မြူထဲမှာ တိုးနစ်မြုပ်ကွယ်နေသည်"[၂]

(နေရာ)

"လည်ချောင်းရိုးတို့ တစ်စစီ ကျိုးပဲ့ငေါထွက်နေပြီဟု ထင်ရသည်။"[၃]

(အတောင်ကျွတ်ငှက်)

အထက်ပါဖော်ပြပါ စာသားများကို လေ့လာကြည့်သောအခါ "လိုက်မော၊ တိုးထိ၊ ပြေးလွှား၊ ပြတ်တောက်" စသည့် ကြိယာ နှစ်လုံးတွဲ စကားလုံးများ၊ "တွန့်လိမ်ခွေခေါက်၊ တွန်းထိုးလုယက်၊ ဖြောင့်တန်းရှင်းလင်း၊ တိုးနစ်မြုပ်ကွယ်၊ ကျိုးပဲ့ငေါထွက်" ဟူသော ကြိယာ လေးလုံးတွဲ စကားလုံးများကို တွေ့ရသည်။ နေဝင်းမြင့်သည် လှုပ်ရှားမှုပြ စကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြ စကားလုံးတို့ကို လုံးချင်းကြိယာအသုံးများထက် လုံးတွဲကြိယာများဖြင့် ပုံပေါ်အောင် ရွေးချယ်သုံးနှုန်းဟန်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ လုံးတွဲကြိယာသုံးနှုန်းရာ၌ ကြိယာနှစ်လုံးတွဲ သုံးနှုန်းတတ်ရုံသာမက ကြိယာများကို လေးလုံးအထိ ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်းတတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဤစာတမ်းသည် "နေဝင်းမြင့် ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်"ကို လေ့လာတင်ပြထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများဖြစ်သော "အိမ်ကလေး ၁၆ လုံး"၊ "ဆယ့်နှစ်ကြိုးဝတ္ထုတိုများ"၊ "ရေသွန်မြစ်ဝတ္ထုတိုများ"၊ "ပုစဉ်းရင်ကွဲဝတ္ထုတို စုစည်းမှု" နှင့် "ဗျိုင်းမည်းနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ" စသည့် ဝတ္ထုတို (၅)အုပ်မှ ဝတ္ထုတိုများကို အလေ့လာခံအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ပြုစုတင်ပြထားပါသည်။

ဘာသာစကားဟန်ဖြစ်သော အမျိုးအစားအရ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်များကို သုတေသနပြုရာတွင် အလေ့လာခံဝတ္ထုတိုများမှ ထုတ်နုတ်စိစစ်၍ ခွဲခြားပြုစုထားပါသည်။ ဤသို့ပြုစုရာတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံးများ၊ အကောင်

[၁] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၉။
[၂] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၁၀၊ ၂၈၀။
[၃] နေဝင်းမြင့်၊ ၂၀၀၉၊ ၃၂။

အထည်ပြနှင့် သဘောပြစကားလုံးများ၊ လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြ စကားလုံးများတို့ကိုလည်း ဝတ္ထုပါစာသား အကိုးအကားများဖြင့် ထုတ်နုတ်ရှင်းလင်း တင်ပြထားပါသည်။

အလေ့လာခံဝတ္ထုတိုများမှတစ်ဆင့် လေ့လာသိရှိခွင့်ရသော စကားအသုံးအနှုန်းများကို စိစစ်ကြည့်သောအခါ စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းဟန် ပီပြင်ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်သည် မိမိရေးဖွဲ့သော ဝတ္ထုတိုများ၏ ဇာတ်လမ်းကို သရုပ်ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဇာတ်ဆောင်တို့၏ စရိုက်သဘာဝကို သရုပ်ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အံဝင်ခွင်ကျရှိမည့် စကား အသုံးအနှုန်းဟန်များကို ဆီလျော်လိုက်ဖက်အောင် ရွေးချယ်တင်ပြတတ်သူဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဤတွင် အနက်ပြစကားလုံးနှင့် အသုံးပြစကားလုံးတို့ကို မှန်ကန်လိုက်ဖက်အောင် သုံးနှုန်းတင်ပြတတ်မှုကြောင့် စာရေးဆရာ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပံ့ပေါ်အောင် အသက်သွင်း ရေးဖွဲ့နိုင်စွမ်းရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တစ်ဖန် စာရေးဆရာ တင်ပြလိုသော သဘောထား ကောက်နုတ်ချက်တို့ကို စာဖတ်သူ လက်ခံသဘောတူလာအောင် အကောင်အထည်ပြစကားလုံးနှင့် သဘောပြစကားတို့ဖြင့် ရေးသားထားသော ဟန်တို့ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် လှုပ်ရှားမှုပြစကားလုံးနှင့် ဖြစ်ရပ်အခြေအနေပြ စကားလုံးတို့ကို ရွေးချယ်သုံးနှုန်းတင်ပြခြင်းကြောင့် စာဟန်သွက်လက်ပြီး ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ဆောင်တို့ကို စိတ်ဝင်စားမှုဖြစ်စေကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဤစာတမ်းတွင် တွေ့ရှိရသော စကားအသုံးအနှုန်းကောင်းများကို ထုတ်နုတ်၍ စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ ဘာသာစကားဟန်ကို စိစစ်တင်ပြထားပါသည်။ ထိုစကား အသုံးအနှုန်းဟန်များကပင် စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်သည် ဘာသာစကား အသုံးပြုဟန်၊ ရွေးချယ်သုံးနှုန်းဟန် ပိုင်နိုင်ကောင်းမွန်သူဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။

နိဂုံး

ဤစာတမ်းသည် စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုများမှ စကားအသုံးအနှုန်းဟန်ကို လေ့လာပြုစုထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ အလေ့လာခံအဖြစ် နေဝင်းမြင့်၏ ဝတ္ထုတိုစာအုပ် (၅)အုပ်ကို မူတည်ကာ ဘာသာစကားဟန်သဘောအရ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ဤသို့တင်ပြရာတွင် ဘာသာစကားဟန်၏ အမျိုးအစား ခွဲခြားပုံအရ စိစစ်ပြုစု တင်ပြထားပါသည်။ ဤတွင် စာရေးဆရာနေဝင်းမြင့်သည် ဝတ္ထုတို ဇာတ်လမ်းနှင့် ဆီလျော်လိုက်ဖက်မှုရှိသည့် စကားအသုံးအနှုန်းများ၊ ဘာသာစကားကို

နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ ဖန်တီးသုံးနှုန်းနိုင်စွမ်းရှိသည့် စကားအသုံးအနှုန်းများဖြင့် စာဟန်ကို ပီပြင်ကောင်းမွန်စွာ ရေးသားနိုင်သူဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

မြန်မာဘာသာ

ကိုလေး၊ **ဦး**။ ဇော်ဇော်အောင် **"*အကယ်၍ တစ်ခု၏အကြောင်း*"** ဝတ္ထုတိုကို ရေးဟန်ပြောဟန်ပညာဖြင့် လေ့လာစိစစ်ချက်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

ကြီးမောင်၊ **ဦး**။ (၁၉၇၉)။ ***ဝတ္ထုတိုစာတန်းများ***၊ (ပထမတွဲ)၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန် ပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ **မောင် (ဓနုဖြူ)**။ (၂၀၀၉)။ ***စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ*** (ပဥ္စမအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ပန်းရွှေပြည်စာပေ။

ခင်မင်၊ **မောင် (ဓနုဖြူ)**။ (၂၀၁၁)။ ***ရေးဟန်ပညာနိဒါန်း***။ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချို ပုံနှိပ်တိုက်။

နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၀၉)။ ***အိမ်ကလေး ၁၆ လုံး*** (ဒုတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံ စာအုပ်တိုက်။

နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၀၉)။ ***ဆယ့်နှစ်ကြိုးဝတ္ထုတိုများ*** (ဒုတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံ စာအုပ်တိုက်။

နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၁၀)။ ***ရေသွန်မြစ်ဝတ္ထုတိုများ*** (ဒုတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံ စာအုပ်တိုက်။

နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၁၁)။ ***ပုစဉ်းရင်ကွဲဝတ္ထုတိုစုစည်းမှု*** (တတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံစာအုပ်တိုက်။

နေဝင်းမြင့်။ (၂၀၁၃)။ ***ဖျိုင်းမည်းနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ*** (တတိယအကြိမ်)။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံစာအုပ်တိုက်။

နွယ်နီတင်၊ **မ**။ (၂၀၀၉)။ ***သိပ္ပံမောင်ဝ၏ ရေးဟန်ကို ဘာသာဗေဒအမြင်ဖြင့် လေ့လာခြင်း***။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၁၉၉၉)။ ***ခရီးဆောင်မြန်မာအဘိဓာန်***။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန။

မြန်မာစာအဖွဲ့။ (၂၀၀၈)။ ***မြန်မာအဘိဓာန်*** (ဒုတိယအကြိမ်)။ ။ ရန်ကုန်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ ဦးစီးဌာန။

အောင်မြင့်ဦး၊ **ဒေါက်တာ**။ (၂၀၁၅)။ ***ဘာသာစကားသုတ***။ ရန်ကုန်၊ ရူဝံစာအုပ်တိုက်။

အောင်သင်း။ (၂၀၁၂)။ ***အကြိုက်ဆုံးဝတ္ထုတိုများနှင့်သုံးသပ်ချက်***။ ရန်ကုန်၊ ဇွန်ပွင့်စာအုပ်တိုက်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာ

Crystal, David . 2004. ***A Dictionary of Linguistics***. Oxford : Blackwell.

Finch, Geoffrey. 2000. ***Linguistic terms and concepts***. New York : Palgrave Publisher Ltd.

Leeh G. N, Short, M, H. 1981. ***Style in Fiction***. Longman.